

Til Fellesskoleutvalget

Skriftlig innspill til Fellesskoleutvalget:

I anledning av at Fellesskoleutvalget søker innspill til fristen 1.6.2025, vil vi dele et konkret forslag om småtrinnet fra en rekke aktører innen kunst- og kulturfeltet. Forslaget er relevant når det gjelder problemstillingene i utvalgets mandat som går på utvikling av dagens fellesskole, og er også levert kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun i mai 2025.

Vi berømmer ministeren for at hun løfter frem behovet for mer lek i førsteklasse. Dette er et viktig og etterlengtet grep. For å realisere ambisjonene om en lekende og inkluderende skolestart på en strukturert og bærekraftig måte, vil vi foreslå å etablere et nytt fag på 1. trinn: **Drama og teater**.

Faget har lek og kreativ utforskning i sin kjerne, og tilbyr et gjennomarbeidet, faglig fundert verktøy for å gi leken en naturlig plass i klasserommet. Faget er allerede forankret i høyere utdanning, med eksisterende lærerkompetanse og læreplanskisser som gjør det klart for implementering – uten behov for nye investeringer.

Hvorfor drama og teater på 1. trinn?

Drama- og teaterfaget gir:

- En strukturert og inkluderende måte å bringe leken tilbake i skolen på, med hele klassen i samlende, felles opplevelser.
- En praksis som bygger på barns naturlige rollelek – en grunnleggende form for læring og utvikling.
- En fagtilnærming der både lek og faglig innhold tas på alvor og utforskes i samspill.
- Et verktøy for relasjonsbygging gjennom lek, som bidrar til et trygt og positivt læringsmiljø.
- Tidlig og trygg trening i muntlige ferdigheter og å opptre foran andre – helt fra skolestart.
- Øving på sosiale og emosjonelle ferdigheter ved innlevelse i andres situasjon.

Ingen økning i timetallet – omfordeling gir rom

Vi foreslår én time per uke til drama og teater på 1. trinn, innenfor dagens timetallsramme. Det vil utgjøre 38 timer på 1. trinn. Timene kan omfordeles fra fag som har hatt en betydelig økning i timetall etter seksårsreformen, for eksempel norskfaget, som har 931 timer totalt på 1.-4. trinn.

Utgangspunktet for seksårsreformen var at førsteklasse skulle være et annerledes år. Leken skulle ha stor plass. Til sammen utgjør et ekstra skoleår og timetallsøkningen to skoleår for elevene. Når resultatet av denne økningen ikke er at elevene lærer mer, vil det være hensiktsmessig å omfordele noen av timene og la seksåringene lære på en annen måte gjennom drama- og teaterfaget. Samtidig som faget vil gi førsteklasse mer lek, vil det bidra til utvikling av de grunnleggende ferdighetene lesing og å kunne uttrykke seg muntlig. Drama og teater og litteratur og annet tekstmateriale er faglig nært knyttet sammen. Justeringen vil utgjøre en liten andel av totalen, men en stor forskjell for elevenes opplevelse av skoleuka.

Drama og teater har lang historikk som del av læreplanmål i norskfaget (1939–2020), og en reetablering i læreplanverket vil være både naturlig og faglig forankret.

Økonomi og infrastruktur – klart for gjennomføring

- Faget krever ikke spesialrom, utstyr eller læremidler. Kropp, stemme og forestillingsevne er elevens og lærerens viktigste verktøy.
- Lærerutdanningene har allerede fagpersonell og utdanningstilbud i drama og teater.
- Utdanningsløp innen drama- og teaterpedagogikk finnes ved OsloMet, NTNU, HVL, UiA, UiS og Høgskulen i Volda, i tillegg til videreutdanningstilbud for lærere.
- Mange lærere med drama og teater i fagkretsen arbeider i grunnskolen eller på AKS/SFO. Det er ikke kompetansekrav i praktiske og estetiske fag på 1.-7. trinn, og slik som for andre fag vil det finnes løsninger på skoler som ikke har lærere med kompetanse i drama og teater.

Læreplan – fagmiljøet er forberedt

Et samlet fagmiljø utviklet i 2016/2017 en skisse for en læreplan i drama og teater i grunnskolen. Kompetansemålene etter 2. trinn er særlig relevante for 1. trinn, og gir et godt grunnlag for videre arbeid. Se læreplanskissen her:

https://dramaogteater.no/wp-content/uploads/2017/08/Læreplanskisse_drama-i-grunnskolen.pdf

Våren 2025 er det startet opp et nasjonalt prosjekt om drama og teater i grunnskole og lærerutdanning, med samarbeid mellom UH-sektoren, lærernettverk, Drama- og teaterpedagogene og Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. Fagfeltet står klare til å bidra i utvikling av læreplan og implementering – raskt og i tett dialog med Utdanningsdirektoratet.

Seksårsreformen og leken i skolen

Evalueringen av seksårsreformen viser at lærere i liten grad legger til rette for rollelek og rammelek i skolen. Drama- og teaterfaget er spesielt egnet til å dekke dette behovet. Rollelek innen en fiksjonsramme er et sentralt element i faget og representerer en pedagogisk praksis der lek og læring går hånd i hånd.

Vi ønsker å møte representanter fra Fellesskoleutvalget for å presentere forslaget i mer detalj, og vise hvordan drama og teater kan bidra til å realisere regjeringens mål om en mer lekende, sosialt styrkende og faglig relevant skolestart.

Oslo, 30.05.2025

Med vennlig hilsen

- Drama- og teaterpedagogene ved daglig leder Kari Strand og styreleder Ingvild M. Birkeland (USN)
- Creo, Forbundet for kunst og kultur ved Forbundsleder Hans Ole Rian
- Norsk Skuespillerforbund ved forbundsleder Per Emil Grimstad
- Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen ved senter- og forskningsleder Ann Karin Orset
- Nasjonalt fagorgan for drama og teatervitenskap (UH) ved leder Berit Aarrestad (UiS)
- Norsk teater- og orkesterforening (NTO) ved direktør Morten Gjelten
- Scenekunstbruket ved daglig leder Tine Valavuo Tyldum